

Arja Pitkäsen muistolle

Olemme äkillisesti menettäneet esimiehen, työtoverin ja ystävän.

Arja oli meille aina enemmän.

Istuessamme Arjan huoneessa, muistellen.. välillä valui kyynel kaipaudesta, toisena hetkenä ihanat muistot kuplivat huulillemme välittömänä nauruna. Arja oli kanssamme hetkinä, kun mietimme miten Arja olisi kirjoittanut, sanonut tai tehnyt meidän kanssamme.

Ennen kaikkea Arja oli esimiehenä henkilöstöjohtaja isolla H:lla. Hän valoi uskoa toivottomuuteen, ohjasi eksyneen oikealle tielle, luotti ihmiseen ihmisenä, alaiseensa ammattilaisena

ja sai työntekijän löytämään omat vahvuutensa. Pienessä Mellilän kunnassa ennen yhdistymistä, Arja työskenteli yli 21 vuotta vähäosaisen ymmärtäjänä ja köyhän asianajajana. Arjan työtä ohjasi halu kehittää lasten kanssa työskentelyä ja vanhusten huoltoa. Innovatiivisuus ei jäänyt huomaamatta, vaan poiki useita kutsuja erilaisiin projekteihin myös ympäröivistä kunnista. Arjan jälkeensä jättämät saappaat ovat valtavan suuret täytettäväksi.

Työtoverina ja kollegana Arja oli syksyn ruska. Värien kirjo heijastui Arjan tavasta tehdä työtä täydellä sydämellä. Myötäelävänä kuuntelijana, kiireenkin kes-

kellä, hän luovutti itsestään voimaa. Voimaa antaessaan Arja otti vastaan kaikenlaiset tunteet niitä kyseenalaistamatta. Arjan korkea työmoraali, tarkkuus, tarvittava tiukkuus ja kehitysmystoisuus olivat ihailtavaa ja nämä piirteet saivat aikaan muidenkin pyrkimyksen samoihin mittoihin. Arjalla oli ihana tapa luoda ja saada aikaiseksi mielikuva, jossa tunnelin päässä oli aina valoa. Useat meistä tuntevat menettäneensä osan itsestään.

Ystäviään Arja jaksoi väsymyksestään huolimatta ottaa huomioon. Ystävyydelle ei ollut kalenteria, aikatauluja. Muistaessaan ystäviään lahjoilla, Arjalle oli tärkeää, että

lahjaan menevä raha meni johonkin hyvään tarkoitukseen. Perhe oli Arjalle kaikki kaikessa ja Arja halusi nähdä suurtakin vaivaa tuottaakseen iloa läheisilleen. Ystävät ja työtoverit ymmärsivät Arjan puheista kuinka ylpeä hän oli lapsistaan. Pyrkimys täydellisyyteen heijastui kaikissa Arjan tekemisissä niin työssä kuin vapaa-ajallakin. Suuri sydän. Sellainen Arja oli.

Mun sydämeni tänne jää terään kukan kuihtuneen kun hetken sain vain viivähtää kesäiltään viimeiseen

**Kaivaten;
Hanna, Ulla & Dina**

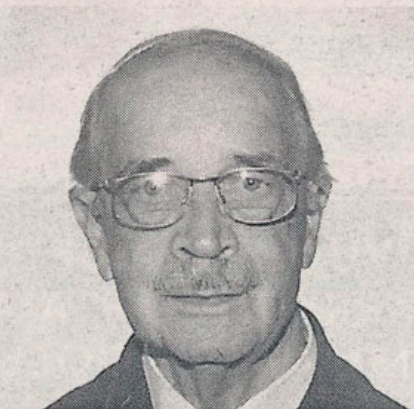
Matti Lepäntalo 1921–2015

Urologi ryhtyi kotiseutututkijaksi

LÄÄKETIETEEN ja kirurgian tohtori, ylilääkäri **Matti Lepäntalo** kuoli 1. tammikuuta Tilkantovon hoivakodissa Helsingissä pitkän sairauden uuvuttamana. Hän oli 93-vuotias, syntynyt Kankaanpäässä 4. heinäkuuta 1921.

Lepäntalo aloitti koulunkäyntinsä isänsä vasta rakentamassa, kotikuntansa ensimmäisessä kansakoulussa. Aloitustuokkatosin piti käydä kahteen kertaan, kun esikoispoika oli pantu kouluun juuri kuusi vuotta täytäneenä. Sitten oppiminen ei tuottanut vaikeuksia.

SODAN AIKANA Lepäntalo oli tykistössä laskija-aliupseerina ja tulenjohtajana. Lääketieteen opinnot hän suoritti Turussa ja valmistuttuaan erikoistui kirurgiaan "Klossnerin koulussa" Turun yliopistollisessa keskussairaalassa. Lepäntalo väitteli tohtoriksi 1958 Turun yliopistosta ja erikoistui vielä urologiaan Helsingissä. Siellä hän työskenteli kaksitoista vuotta apulaisylilääkärinä Marian sairaalassa ja tämän jälkeen Malmin sairaalassa kirurgian ylilääkärinä vuoteen 1984, viimeiset

Matti Lepäntalo

viisi vuotta myös sairaalan johtajana. Hän työskenteli myös vakuutuslääkärinä ja piti yksityisvastaanottoa Mehiläisessä.

LEPÄNTALO OLI potilaidensa arvostava klinikko ja tarkka kirurgi. Hoitosuhteet muodostuivat usein pitkiksi, ja Lepäntalo sai monista potilaistaan perheineen myös läheisiä ystäviä.

Lepäntalo oli innostuva, keilunhaluinen ja impulsiivinen ihminen. Hän harrasti nuorena laulua, innostui myöhemmin oopperasta ja aloitti eläkeläisenä pianotunnit. Hän oli kiinnostunut myös kuvataiteista. Lepäntalo oli myös eräänlainen taidemesenaatti, joka toi tunte-

miaan ulkomaisia taiteilijoita Suomeen nähtylle.

JÄÄTYÄÄN ELÄKKEELLE Lepäntalo jätti lääketieteen ja omistautui kotiseutunsa tutkimiselle ja sukunsa perinnön vaalimiselle. Hän hankki pienen asunnon Kankaanpäästä entisen kotitalonsa naapurista ja lähti nauhereineen jututtamaan kankaanpääläisiä ikäihmisiä, sukulaisiaan ja muita tarinankertojia.

Kaksi vuosikymmentä kestäneen uurastuksen jäljiltä pieniä ääninauhoja on tallella laukullinen, litteroituja tekstejä hyllymetrejä ja julkaistuina kaksi omakustannetta. Niissä kertojanäänä antavat kyläkauppias Vihtiläjärveltä ja kankaanpääläinen kaiken nähnyt pitäjäkokki. Isänsä, liikemies Artturi Leppäsen värikkäät edesottamukset eivät ehtineet painoon asti.

Matti Lepäntalo oli alullepanijana, kun Leppäsläisten sukuseura perustettiin 1995. Se kokosi yhteen laajan suvun.

Lasse Oikarinen

Jaakko Heiskanen

Mauri Lepäntalo

Kirjoittajat ovat Matti Lepäntalo kummipoikia ja poika.

Kuollut: Heikki Passilahti 1925–2013

Runot ja tarinat elävät

Isämme Heikki Passilahti syntyi Lassilan kylässä 25.11.1925 seitsemän lapsisen perheen vanhimpana. Talvisodan alettua isämme joutui ottamaan vastuun jo 14 v. talonpidosta. Koska töitä oli jo totuttu tekemään pikkupojasta lähtien, ei muutos ollut suuri. Vesi kannettiin kaivosta niin perheelle kuin karjalakin, ruoka tuli pellolta, karjasta ja järvestä. Isä kyyditsi hevosella niin papit kuin kättilöt, hevonen oli siihen aikaan kuin nykyajan taksi. Isä kylvi pellot, ajoi heinät ja puut sekä omat että auttoi monia naapureita omalla kylällä. Suurin osa töistä tehtiin vielä käsin, elämä oli erilaista kuin nykyisin tekniikan kehittämisessä ja helpottamassa Suomessa. Kun isänmaa kutsui poikiaan v.1943, isä joutui myös ensin sotilaalliseen koulutukseen ja sitten sodan ankariin olosuhteisiin jo 17 v. Isäni oli ryhmänjohtajana ja kolmatta vuotta sodan melkeissä. Lapin sodassa isä toimi sotasaalistoimiston sihteerinä, kirjaten 11 tuntia päi-

vässä sotasaalista rahtikirjoihin.

Äiti ja isä tapasivat Kokemäen maamieskoulussa vuonna 1949 ja yhteistä avioliittoa kesti 62 vuotta. Äiti kuoli 83 v. 22.12.2012. Yhdessä vietetyt vuodet olivat varmasti täynnä työtä ja touhua, mutta myös monipuolista ja ilonaiheita tuottivat monet lapset ja lapsenlapset sekä lapsenlapsenlapset. Meitä lapsia heille siunaantui 6. Suuren perheen elannon hankkimiseksi piti olla monessa mukana oman maatilan töiden lisäksi: Isä kävi Pirttiniemen sahalla töissä, metsätoissa, oli mukana Lassilan Louhun urheiluseuran toiminnassa sekä urheilijana että muussa toiminnassa mukana mm. pitämällä kioskia, toimi vakuutusasiamiehenä Aurassa (nykyinen Lähiapiola) sekä Lallin lehti-asiamiehenä.

Harrastuksiin kuului aina luonnostaan liikunta, josta tuleville sukupolville jäi Hesus-hölkä. Kalastus oli myös mieluinen harrastus, joka

myös toi ruokaa perheelle. Hän oli aktiivinen yhdistysmies eri yhdistyksissä ja kunnan sekä yksityisten erilaisissa luottamustehtävissä. Inhottujärven kalastuskunnan sihteerinä 30 v., Lassilan Louhun urheiluseurassa 40 v., 4H -kerhossa jo nuoruudesta lähtien, Maataloustuottajat Lassilan yhdistyksessä, seurakunnan luottamustoimisissa, vero- ja perintöverolautakunnassa, Mäntäläiden renkaan sotakaverit perustajajäsen, Kirkkokuorossa, Pyhäkoulun opettajana, Sotavete-

raanien hengellisessä toiminnassa.

Kuuden lapsen kasvattaminen ei varmaankaan ollut aina helppoa. Isä toisti monesti neuvojaan ja elämänohjeitaan. Koti, Isänmaa ja uskonto olivat isän arvoja. Raamatun ohjeet, rakkaus luontoon ja liikunnan puolestapuhuja ovat myös meille jälkipolville tärkeitä elämän eväitä. Tiukka pipaisuus ei kuitenkaan kuulunut isän luonteeseen, monista asioista selvittiin myös leikkimielisyydellä ja huumorilla, jota isä

osasi kylvää. Suuressa perheessä kasvatimme myös toinen toisiamme, opimme ahkeruuden ja yhteistyön merkityksen. Isämme oli seurallinen ja avoin luonteeltaan, kiinnostunut aina tapaamisistaan uusista ihmisistä. Perhe ja suku olivat aina rakkaita isälle. Hän toimi monena vuotena sukujuhlien järjestäjänä ja juhliin piti aina osallistua olipa kyse lapsenlapsen 2-vuotis syntymäpäivistä tai naapurin 50-vuotispäivistä.

Eläkeiässä isällä oli aikaa toteuttaa kirjallisia -ja esiintymistaitojaan ja näin myös ilahduttaa monia kuulijoita. Runojen lausuminen ja laulaminen toivat virkistystä elämään. Runoissa kuvastui isän rakkaus luontoon sekä taivaan isän ja vapahtajamme merkitys elämässä. Monen monta tarinaa, runoa, muistelmia, puhetta ja hartauskirjoitusta syntyi isän sydäimestä ja kädestä. Hän oli aina valmis ja myös haluttu puheenväittäjä erilaisiin tilaisuuksiin häät, hautajaiset, syntymäpäivät, vanhainkodit, koulut ym. Omat muistelot on koottu vihkooseen ni-

metä Elämän matkalla koettua sekä runokokoelma Elämän Kannel.

Isä sai asua rakkaassaan omassa synnyinkodissaan ja kylässään myös kuolemaansa asti 87-vuotiaaksi. Äidin muutettua vanhainkotiin, isä jäi yksin asumaan kotiin. Omatoimisena, asioista aina huolehtivana ja hyvämuistisena isä pärjasi kotonaan myös viimeiset vuodet. Apua vanhuuden arkeen hän sai sairaanhoitajilta, siivoojilta, kylän kauppiailta ja omat lapset auttoivat minkä töiltään ehtivät.

Isämme kuoli 8.4.2013 Porin kaupunginsairaalassa.

Nyt jäämme kalpaamaan etenkin isämme ja pappamme elämänmyönteisyyttä ja tapaa kohdata toinen ihmisen.

Hän oli viimeisiin päiviin asti elämänmyönteinen, ihmisläheinen, rohkaisi ja arvosti toista ihmistä.

Kolme on, kolme jää; "Usko – Toivo ja Rakkaus ja suurin niistä on rakkaus"

Kiitos isä rakkaudestasi.

Aija Juopperi

Heikki Passilahan 5. lapsi

Länsiväylä 18.4.2013

Implanttikirurgian uranuurtaja

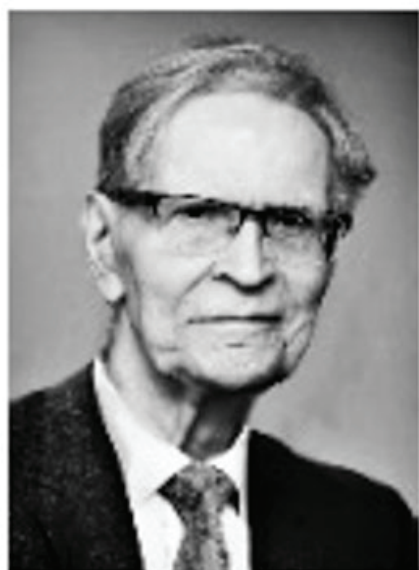
PROFESSORI Valle J. Oikarinen kuoli Helsingissä 24. marraskuuta 89-vuotiaana. Hän oli syntynyt Kajaanissa 8. joulukuuta 1927.

Oikarinen suoritti ylioppilastutkinnon Haminassa vuonna 1947. Hän valmistui hammaslääkäriksi Helsingin yliopistosta 1953 ja suoritti työnsä ohessa myös lääketieteen lisensiaatin tutkinnon 1961. Hyödyntäen molemmat koulutukset hän syvenyi hampaiston, suun ja leukojen kirurgiaan.

Väitöskirja alaleuan päävaltimon anatomiaa loi perustan tutkimustyölle hammasimplanttien eli keinojuurien käytölle puuttuvien hampaiden korvaamiseksi.

OIKARINEN toimi aktiivisesti alansa kehittäjänä, ja suureksi osaksi hänen työnsä ansiosta maahamme perustettiin hammaslääketieteen erikola, suukirurgia, vuonna 1975. Hänet nimitettiin 1979 Helsingin yliopiston hammas- ja suukirurgian professoriksi, jota virkaa hän hoiti eläkkeelle siirtymiseensä asti vuonna 1993.

Erityisen tärkeäksi tuli yhteistyö ruotsalaisen anatomian professori Per-Ingvar Brånemarkin kanssa, joka oli tutkinut titaanimetallin käyttöä luupuutosten korvaamiseksi. Brånemarkin tutkimusryhmä otti malliksi

Valle J. Oikarinen

mm. menetetyn hampaan juuren korvaamisen titaanisella ruuvilla.

Usean vuosikymmenen tutkimustyön tuloksena selvitettiin, miten titaani saattoi yhtyä saumattomasti luuhun, ja luotiin käsite osseointegraatio. Oikarisella oli merkittävä rooli potilastoissa, hän toi tämän tarkkaa kirurgista tekniikkaa vaativan menetelmän Suomeen. Potilaalle voitiin tehdä "kolmannet hampaat" menetettyjen tilalle.

OIKARINEN perusti vuonna 1970 hammaslääkärivaimonsa Veinin kanssa yksityisen hammaslääkä-

riaseman Stoman, joka oli aikanaan suurimpia erikoishammashoitoon keskittyviä klinikoita Suomessa.

Oikarisesta tuli Royal College of Surgeons -akatemian (FDSRCS) jäsen Lontoossa 1990. Hänelle myönnettiin SVR RI-kunniamerkki 1987 ja Suomen suu- ja leukakirurgiyhdistyksen kunniajäsenyys 1996.

ELÄKKEELLÄ Oikarinen kirjoitti mm. neljä kirjaa, jotka käsittelivät suu- ja leukakirurgian historiaa sekä sukunsa varhaisia ja oman elämänsä vaiheita. Intohimoisena teen ystävänä hän julkaisi 1999 kirjan *Suomalaisia hopeisia teesivellöitä 1700-luvun lopulta nykypäivään*, joka lienee lajissaan ainutlaatuinen.

Hiljan häntä ilahduttivat riemutohtoripromootio sekä tasavallan presidentin kirje sotaveteraanille Suomen 100. Itsenäisyysvuotena. Jatkosodan loppuvaiheissa, tuolloin 16-vuotiaana, hän palveli sotilaspoikana P.Kymi/Rask-It.Psto3:ssa.

Valle Oikarinen toimi vaimonsa omaishoitajana 17 vuotta.

Christian Lindqvist

Mauri Lepäntalo

Kirjoittajista professori emeritus

Lindqvist on Valle Oikarisen

oppilas sekä seuraaja ja professori

emeritus Lepäntalo on Oikarisen

lasten serkku.

Saneerasi kulttuurikohteita vanhaa kunnioittaen

SISUSTUSARKKITEHTI Outi Lepäntalo (o.s. Paloheimo) kuoli 18. heinäkuuta 2020 Espoossa 72-vuotiaana. Hän oli syntynyt Helsingissä 5. heinäkuuta 1948, esikoisena pankinjohtaja Martti Paloheimon ja hänen Helka-vaimonsa perheeseen.

Lepäntalo kirjoitti ylioppilaaksi vuonna 1968, minkä jälkeen hän opiskeli taidehistoriaa Helsingin yliopistossa ja sisustusarkkitehtuuria Taideteollisessa korkeakoulussa.

Hän valmistui sisustusarkkitehdiksi 1976. Myöhemmin hän täydensi osaamistaan korjausrakentamisen ja entisöinnin alueilla.

URANSA ensimmäiset kymmenen vuotta Lepäntalo suunnitteli säästöpankkeja Samerka Oy:ssä. Vuosina 1985–89 hän toimi galleristina Ässä-galleriassa.

Vuonna 1989 Lepäntalo perusti oman suunnittelutoimiston. Sen laajimmaksi projektiksi muodostui Kallio-Kuninkalan saneeraus Järvenpäässä. Leonora ja Yrjö Paloheimon säätiön rakennukset ovat osa Tuusulan taiteilijayhteisön historiaa.

Mittavan saneerauksen tuloksena tilan kaikki 15 rakennusta sisustuksineen peruskorjattiin palvelemaan Sibellus-Akatemian tarpeita. Syntyi kokonaisuus, jossa musiikinopiskelijat saivat korkeatasoiset harjoitus-, äänitys- ja esiintymistilat.

Osuudestaan suurhankkeessa

Outi Lepäntalo

Lepäntalo palkittiin kunniamaininnalla jaettaessa vuoden 1996 Puupalkintoa.

LEPÄNTALON vahvuuksia olivat hyvä kokonaisuuksien hahmotaminen, kyky löytää toimivat ratkaisut ja pettämätön esteettinen silmä.

Hänen suunnitteluaan ohjasivat kohteiden ominaispiirteiden ymmärtäminen ja niiden säilyttäminen toiminnallisuudesta tinkimättä.

Outi suhtautui suurella rakkaudella suvun vanhoihin koteihin Järvenpäässä. Hän osallistui isoäitinsä Eva Paloheimon tukena Ainolan inventaarioon, kun talosta tehtiin Jean ja Aino Sibe-

liuksen kotimuseo. Myöhemmin hän paneutui Ainolan puutarhan vaalimiseen ja kehittämiseen.

Lepäntalo oli Ainola-säätiön hallituksen jäsen vuosina 1998–2018 ja Paloheimon säätiön hallituksessa vuosina 2006–18. Hän osallistui aktiivisesti myös Sibeliuksen kollegion toimintaan.

OUTI AVIOITUI vuonna 1974 Mauri Lepäntalon kanssa. Perheeseen syntyi kaksi lasta, tytär Aino ja poika Antti.

Perhe hankki 1980-luvulla Kiskon Orijärven rannalta vanhan kylmälänsä olleen maalaistalon. Tästä muodostui Outin rakkain projekti. Taiten peruskorjatuista rakennuksista piha-piireineen syntyi helmi, jossa emännän kädenjälki näkyy kaikkialla.

Outi Lepäntalo kertoi elämänsä mieleenpainuvimman muiston ollessaan jo vaikeasti sairas. Se oli vuodelta 1957. Hän sai istua 9-vuotiaana Aino Sibeliuksen kanssa hautajaissaattueen ensimmäisessä autossa, kun Jean Sibeliuksen arkku saatettiin Suurkirkosta Ainolaan. Reitin varrelle kerääntyneet ihmismasat olivat tehneet nuoreen Outiin lähtemättömän vaikutuksen.

Lauri Paloheimo
Ursula Ranin

*Kirjoittajat ovat
Outi Lepäntalon veli ja käty.*